

M. Dolors Millat

Esriptora

Cofundadora de l'Aula de Lletres de Barcelona l'any 1993, primera escola d'escriptura de Catalunya, i actualment professora de l'Ateneu Barcelonès, Maria Dolors Millat (Tremp, 1953) publica ara la seva primera novel·la, 'Quirat i mig'.

FERRAN FORNÉ

“Escrivint emeto el meu crit”

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

El camí recorregut fins a la publicació de *Quirat i mig* (Edicions de 1984) ha estat molt llarg.

Sóc d'una època en què llegir era una transgressió: a casa havia de camuflar les novel·les entre els deures o posar una tovallola sota la porta, a la nit, perquè els pares no sabessin que em quedava llegint fins a les tres de la matinada. La lectura era sinònim de distracció, i potser per culpa d'aquesta creença, sumada al fet que vivia la literatura d'una manera molt personal, gairebé màgica, vaig acabar estudiant història antiga i em vaig dedicar durant anys a l'ensenyament secundari.

Com va entrar en contacte amb les escoles d'escriptura?

Va ser l'any 1986, quan amb la família ens vam traslladar a Montreal. Allà vaig descobrir l'existència i el funcionament de les escoles i tallers d'escriptura. Anys després

de tornar vaig participar, juntament amb dues persones més, en la fundació de l'Aula de Lletres, on també vaig fer de professora. Va ser llavors que va començar el meu apostolat personal: estic convençuda que realment es pot ensenyar a escriure. Una altra cosa és aprendre'n... Amb la creació literària passa com amb la fotografia: en un curs et poden ensenyar tota la tècnica, però l'angle –la part artística, la mirada– és del fotògraf. A les escoles d'escriptura ensenyem la llengua, els grans mestres i també la part tècnica d'escriure, que hi és, i té la seva importància.

No va ser fins fa quatre anys que es va posar a escriure *Quirat i mig*.

En cap moment no he deixat d'escriure. Per poder fer classes he hagut de fer moltes pràctiques: entre altres coses, dues novel·les que no sortiran mai a la llum, perquè formaven part del meu entrenament.

“VOLIA POSAR DE MANIFEST QUE EL CONTROL I LA RAÓ NO SÓN LES ÚNIQUES REGNES QUE ENS GUIEN”

Sí que és veritat que va arribar un moment en què em vaig plantejar escriure per publicar: l'any 2007 em vaig decidir a alliberar-me d'algunes obligacions professionals per trobar un espai físic i mental des del qual pogués treballar els meus llibres.

Després de dos poemaris, *Lunas de arena* i *Al batec de la terra*, tots dos publicats a Meteora, ha posat punt final al seu debut novel·lístic.

Quan escrivim ho fem per comunicar-nos. Tots estem absolutament sols, i l'única eina que tenim és la comunicació: una de les maneres de comunicar-nos és mitjançant l'art. Escrivint emeto el meu crit: que algú l'escolti i me'l retorni em reconcilia amb la vida.

El crit del llibre no és autobiogràfic, però presenta una sèrie de personatges que, tot i passar de la cinquantena, segueixen buscant-se a

ells mateixos i no acaben d'estar satisfets.

Volia posar de manifest que el control i la raó no són les úniques regnes que ens guien. Es pot viure sense entendre-ho tot. El més important i el que ens afecta més no ho podem controlar.

Quirat i mig comença justament amb una situació de descontrol: la millor amiga de l'Àlícia, la protagonista de la novel·la, se suïcida.

Un dels temes més importants del llibre és la culpa, que es fa visible a partir del suïcidí de l'amiga, però que l'Àlícia arrossega des de fa molt de temps. La por a enfrontar-se amb el passat és significativa, també. L'Àlícia és una dona autosuficient i acceptada socialment, però descobreix que no és feliç.

Per arribar a estar en pau amb ella mateixa, l'Àlícia viatja set vegades a un món paral·lel que s'amaga rere el mirall.

M'he preguntat moltes vegades què hi ha a darrere dels miralls. La imatge rebotada m'intrigava, de petita. Llavors vaig descobrir *Àlícia al país de les meravelles* i el vaig agafar de referent per a la meua novel·la, fent-hi una petita variació: volia que la meua Àlícia anés i vingues de l'altre món, i que cada viatge li suposés un canvi, una evolució; també m'interessava que les seves absències fessin reaccionar els altres personatges.

El marit de l'Àlícia és potser qui ho passa pitjor. Pensa que la seva dona pren droga, pateix alguna malaltia o li és infidel.

Això em servia per posar sobre la taula el tema de la comunicació en la parella. Moltes vegades ens sembla que si una parella s'estima ja està tot fet, però no és així: el més difícil de tot és la confiança en l'altre. L'Àlícia demana al seu marit que hi confii sense entendre-la.

L'únic personatge que es creu l'Àlícia és el guardià de l'Ateneu Barcelonès. Era un homenatge al seu pas per l'escola d'escriptura?

El guardià li diu que abans només era racional, però que s'ha adonat que hi ha més coses a part del que veiem a simple vista. Creu que són els escriptors i intel·lectuals morts els que encara habiten l'edifici, i l'Àlícia li diu que no: aquelles veus que sent són les dels antics propietaris del palau de Savassona!

Escrivint també es travessen miralls?

Jo crec que sí: hi ha una part de raó, però també molts elements inconscients que apareixen sense que sàpigues com. ◆◆